WARIES MISDAADREEKS · Nº 195

Wortelrot

in Alphen aan den Rijn

De zaak van de gechanteerde kweker

EEN KIES-JE-EIGEN-ROUTE-ONDERZOEK

Uitgeverij Waries

Inhoud

Hoe dit boek werkt 4

Het dossier 6

De route, § 1 tot § 35 20

Aan de lezer 61

Werkbladen en antwoordformulier 63

Hints 70

De oplossing (verzegeld) 73

Zaterdag en nawoord 82

Hoe dit boek werkt

Dit is geen roman. Het is een onderzoek dat jij uitvoert. Je leest een dossier, je kiest welke sporen je volgt, je verzamelt codewoorden en je trekt aan het eind zelf de conclusie. Pas daarna open je de verzegelde oplossing.

JIJ

Je bent een zelfstandig onderzoeker uit Leiden. Op donderdag 16 oktober 2025, om half acht 's ochtends, belt een boomkweker uit Boskoop je op. Hij wordt afgeperst. Vrijdagavond om half tien moet hij betalen. Je hebt dus anderhalve dag.

HET DOSSIER

Lees eerst het dossier dat hierna volgt: je gesprekken van donderdagochtend, de drie dreigbrieven, een kaart van de kwekerij en een lijst van de mensen om wie het draait. Alles wat je daar leest, weet je vanaf het begin.

DE GENUMMERDE PARAGRAFEN

Daarna begint het onderzoek bij **§ 1**. Elke paragraaf eindigt met een keuze of een verwijzing (→ § 18). Lees de paragrafen niet op volgorde; ze staan door elkaar. Je volgt drie sporen:

- **Langs de kwekerssloten** in Boskoop: de schouw, de houtakker, het kantoor, de buren.
- **Langs de Oude Rijn** in Alphen: een oud-knecht, een café, een kanowerf.
- **Rond het castellum Albaniana** in het centrum van Alphen: een detectorwinkel, een archief, de koper van de grond, het Rijnplein.

Zo ziet een paragraaf eruit

Bovenaan staat het nummer op een kwekerslabel, de plek en de tijd die het bezoek kost, bijvoorbeeld *+40 min · terug naar § 9*. Onderaan staan de keuzes, met een pijl naar de paragraaf waar je verder leest. Krijg je een codewoord, dan staat dat in een groen vak: Noteer het codewoord VOORBEELD in je logboek.

TIJD

Het onderzoek loopt in blokken. Donderdag heb je een ochtend- en een middagblok, vrijdagochtend een derde. In elk blok volg je één spoor. Daarna volgen de donderdagavond, een tweede ronde op vrijdagmiddag en de overdracht van het geld op vrijdagavond. Boven elke paragraaf staat hoeveel tijd een bezoek kost. Houd de klok bij in het logboek op p. 63. Binnen een blok heb je tijd genoeg om alle plekken van dat spoor te bezoeken. De klok loopt nooit terug.

CODEWOORDEN

Op sommige plekken krijg je een codewoord. Schrijf het op. Later vraagt een paragraaf soms: *heb je het codewoord SCHOUW?* Alleen dan mag je die richting kiezen. Niet elk codewoord wordt later gevraagd; sommige zijn alleen een geheugensteun voor je eigen aantekeningen. Zo weet je nooit iets wat je in het verhaal nog niet hebt gezien.

HET SLOT

Na de overdracht vind je achter in het boek *Aan de lezer* met zes vragen, werkbladen, een antwoordformulier en hints in drie niveaus. De hints staan op hun kop, zodat je ze niet per ongeluk leest. Daarna volgt de verzegelde oplossing. Reken op twee en een half tot vier uur. Je kunt alleen spelen of samen, met één boek op tafel.

> *Tip: lees de getuigen letterlijk. In dit boek liegen mensen om heel verschillende redenen, en lang niet iedereen die liegt, is schuldig.*

Donderdag, 06.55 uur

Wouter Ravesteijn trekt de keukendeur achter zich dicht en loopt, zoals elke ochtend, over het pad tussen de velden naar het zuiden. De schouw ligt bij veld 7, daar heeft hij hem gisteravond achtergelaten. Het water in de binnensloot is zwart en glad. De lucht boven de Reijerskoop wordt net grijs; achter hem, in de kas van de buren, gaan de lampen aan.

Veld 1, veld 2. Rhododendron, taxus, taxus. Zijn knie geeft bij elke stap commentaar. Op veld 5 hangt nevel tussen de rijen, laag, als melk in koffie die je niet roert.

Links van hem ligt de houtakker. Tot dinsdag stonden daar elzen, veertig jaar oud, hoger dan het woonhuis. Nu is het een rij knotten op kniehoogte met daarachter een wal van takken. Hij vindt het elke keer een schok. Zijn vader zette de houtakker om de vijf jaar af, en elke keer zei hij hetzelfde: ‘Ze komen terug. Dat is het mooie van elzen. Ze komen altijd terug.’

Veld 7. De taxus aan de zuidkant is bruiner dan gisteren. Dat kan niet, je kunt het niet zien van dag tot dag, maar hij ziet het.

De schouw ligt waar hij hem liet. Hij stapt erin, voelt de boot onder zich wegzakken en weer opkomen, en buigt zich over de bankkist. Het koperen slot is nieuw en koud. Thijs heeft er maandag dat ding op gezet, met vijf wieltjes, en hem dinsdag de code gezegd. Wouter draait de cijfers één voor één, met zijn duim, zoals hij vroeger de combinatie van de brandkast draaide.

De beugel springt open. Hij tilt de klep op.

Bovenop de hoosschep ligt een witte envelop. Droog. Zijn naam staat er niet op. Er staat niets op.

Hij blijft een hele tijd zo zitten, gebogen over de kist, met de klep in zijn hand. Een reiger landt verderop in de sloot en

DOSSIER · STUK 1

Telefoonnotitie

donderdag 16 oktober 2025 · 07.30 uur · inkomend, mobiel

Man, zestiger, Boskoops accent, spreekt zacht en snel. Wouter Ravesteijn, Boomkwekerij Ravesteijn, Reijerskoop, Boskoop. Wordt afgeperst. Derde brief vanochtend gevonden, 'in m'n eigen schouw, in een kist die op slot zat'. Moet vrijdagavond betalen. Wil geen politie, 'nog niet'. Wil weten wie het is. 'Vandaag nog, als het kan.'

Afgesproken: ik ben er om kwart over acht. Hij zet het hek open.

DOSSIER · STUK 2

Gesprek met Wouter Ravesteijn

Donderdag 16 oktober, 08.25 tot 09.00 uur, keukentafel van het woonhuis. Uitgewerkt uit mijn aantekeningen.

Het hek op de Reijerskoop staat open als ik om 08.22 uur het erf op rijd. Een camera op een paal houdt me in de gaten. Achter de loods begint de kwekerij: lange, smalle velden met taxus en rhododendron, zo ver je kunt kijken, omsloten door water. Wouter Ravesteijn wacht bij de keukendeur. Groot, grijs, handen als boomwortels. Hij geeft me een hand en houdt die iets te lang vast.

'Koffie,' zegt hij. Geen vraag.

Op de keukentafel liggen drie enveloppen naast elkaar, keurig recht. Hij heeft ze zo neergelegd voordat ik kwam.

Ik: Vertel me wat er gebeurd is.

‘De eerste kwam dinsdag de zevende. Gewoon met de post, postzegel erop, mijn adres op zo’n stickertje. De tweede lag vrijdag de tiende op de mat. Hier, in de voordeur. Geen postzegel. Ik was naar Gouda, naar het ziekenhuis, voor m’n knie. Om tien voor één ging ik de deur uit, toen lag er niks. Om twintig voor vijf lag-ie er.’

Ik: De voordeur zit binnen het hek?

‘Alles zit binnen het hek. De post komt in de bak bij het hek. Wie bij m’n voordeur komt, is het erf op gelopen. Of het water over.’

Ik: En de derde?

‘Vanochtend. Ik loop elke ochtend om zeven uur naar veld zeven, waar de schouw ligt, en boom een stukje langs de taxus. Daar gaat de taxus dood. Wortelrot, al de hele zomer. Ik kijk elke dag hoe het staat, ik weet ook niet waarom, je kunt er niks aan doen.’ Hij wrijft over zijn gezicht. ‘In de schouw staat een bankkist. Daar ligt de hoosschep in. Die kist zit op slot sinds ze er twee jaar terug een lamp uit hebben gejat. Om tien over zeven doe ik hem open en daar ligt een envelop. Bovenop de hoosschep. Droog.’

Ik: Wie weet de code van dat slot?

‘Thijs heeft er maandag een nieuw slot op gezet, met vijf cijfers. Het oude was stroef. Alleen Thijs en ik weten die code.’

Ik: Wanneer was u voor het laatst bij die kist?

‘Gisteravond. Een uur of half acht. De loonwerker had dinsdag de houtakker afgezet, dat wilde ik zien. Ik heb de hoosschep teruggelegd en de kist dichtgedaan. Toen zat er niks in. Niks.’

Ik: Waar is Thijs nu?

‘Weg. Heeft vrij genomen tot vrijdagmiddag. Zei niet waarom. Zo is hij tegenwoordig.’ Hij zegt het zonder op te kijken. ‘Thijs wil niet dat ik verkoop. Dat weet iedereen.’

Brief 2 · vrijdag 10 oktober, op de mat achter de voordeur, geen postzegel, envelop dichtgeplakt

RAVESTEIJN,

Vijfenveertigduizend.
Contant. Biljetten van vijftig.

Op 27 oktober komen de boorders.
Vóór die dag is het geregeld,
of het is te laat. Voor jou.

Geen politie. Eén telefoontje
en ik bel de krant en de koper.

Instructies volgen.

Wouter: 'Toen ben ik pas echt gaan slapen met het licht aan.'

Brief 3 · gevonden donderdag 16 oktober, 07.10 uur, in de afgesloten bankkist van de schouw

RAVESTEIJN,

Je sloten houden mij niet tegen.

Vrijdag 17 oktober, 21.30 uur.
Rijnplein, Alphen. Bij de steen
met de Latijnse letters, aan het water.
Het geld in een zwarte vuilniszak
onder de bank die het dichtst
bij het water staat.

Jij legt hem neer en loopt weg,
richting de brug. Niet omkijken.

Daarna hoor je nooit meer van me.

De envelop was droog. Wouter heeft hem met blote handen opengemaakt; vingerafdrukken zijn dus niet meer bruikbaar, zelfs als we ze konden laten nemen.

DOSSIER · STUK 4

Uit de krant

Wouter heeft het knipsel op de koelkast hangen, met een magneet van een kunstmestleverancier. ‘Femke heeft het uitgeknipt. Ik lees die krant niet.’

BOSKOOPSE BODE · woensdag 1 oktober 2025

Kwekerij Ravesteijn wijkt voor woningen

BOSKOOP Na drie generaties stopt Boomkwekerij Ravesteijn aan de Reijerskoop. Eigenaar Wouter Ravesteijn (61) heeft het bedrijf verkocht aan Gouwe Oever Ontwikkeling uit Alphen aan den Rijn, dat op de zes hectare tussen de sloten 64 woningen wil bouwen onder de naam Kwekershof.

‘Het is mooi geweest,’ zegt Ravesteijn. ‘Mijn knie wil niet meer en de taxus ook niet.’ Over de prijs wil hij niets kwijt. Gouwe Oever laat dit najaar nog een bodemonderzoek doen; de overdracht staat gepland voor november.

Niet iedereen is blij. Buurman Martijn de Gruijter wil niet reageren. ‘Ik heb het druk,’ zegt hij. Zoon Thijs Ravesteijn, die in het bedrijf werkt, laat weten dat ‘het laatste woord nog niet gezegd is’.

Een oud-medewerker die anoniem wil blijven, zegt tegen de Bode: ‘Ze kunnen daar gaan graven wat ze willen. Er ligt meer in die grond dan taxus.’ Ravesteijn noemt dat ‘praatjes van de kroeg’.

Over de houtakker langs het perceel, een van de laatste in de polder, wordt nog overlegd.